

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вираеш ми очи і душу ми вираеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насаяні Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Цісар вернув в неділю до Відня по двомісячній майже побуті в столиці Угорщини. Події великої досягlosti, які склали ся в тім часі, дали привід населеню Відня під проводом бурмістра др. Люегера до торжественного привіту при візді монарха до літнього замку в Шенбруні і тим способом до заяви преданности і вірности.

Після повороту до Відня буде першим змаганем цісая, довести міністерске пересилене до полагоди. Втихомирене в Празі викликало вправді нові події в правительственных кругах, що політичний овид прияснив ся і се вважають в тих кругах навіть доброю познакою, що відставка не тільки цілого кабінету, але й навіть відставка чеських міністрів дасть ся обминути. Але в дійсности не можна так рожево задивляти ся на се пересилене і вважати міністерство бар. Бека безпечним. Праса вправді втихомирила ся, але по краю в різних німецьких містах прийшло до протических галабурд, а також спокій в Празі удержує лише численна жандармерія і поліція. Головне питане, яке насуває ся міністерству, є іменно, чи оно вопів в держ. раді обезпечити правильну законодатну роботу і полагоду деяких иевідкладних справ. Протягом сего тижня повинно отже рішити

ся, чи міністерство бар. Бека остане при держ. кермі, чи зробить місце иншому. Всеж таки замітно, що голоси за урядничим міністерством відзивають ся лише з німецького т. зв. вольнодумного табору, а всі інші сторонництва сему зовсім протинні, виходить отже з того, що N. fr. Presse стоїть зовсім відокремлена з своїми домаганьями.

Австрійска делегация полагодила всі предлоги і закінчила свої роботи, а діяльність і рішуча політика бар. Еренталя нашла в делегации загальне признание.

Важкі закиди піднесені в Reichspost проти міністра Кошута зустрінули ся вправді з єго запереченем, одначе після того сей дневник виступає з новими доказами про звязи Кошутівців з велико-сербскими змаганьями і сербско-хорватскою коаліцією, котрих наміром було відокремлене Угорщини з підмогою Сербії. Але не тільки Reichspost і Vaterland виступили з такими важкими закидами, але то само вчинив дневник «Хорватске право» котрий пише прямо про мадярско-сербский заговор проти Хорвації. Також «Obzor» виступає різко і глумливо проти Кошута, що він недавно обжаловував хорватско-сербску коаліцію, а тепер в Reichspost стає яко обжалований.

Все те викликало посеред угорської коаліції страшне пригноблене, неначе яка бомба на ню упала. Нічого отже дивного, що сербско-хорватска коаліция опинила ся перед розпадом, а нема сумніву,

що й для угорської коаліції буде ся справа мати необчислимі послідовности. Замітно, що навіть Az Ujsag згадуючи про заперечене Кошута, замічає, що з того запереченя виходить, що такне було, як пише Reichspost, але не можна з того дізнати ся, як властиво і що було?

Заграниця.

В Сербії вельми роздратовані холоним прийнятем королевича і єго товаришів в Петербурзі. «Правда» остерігає вже Сербію перед Росією і вказує на Англію, яко щирю єї приятельку. І дійсно настрої в Петербурзі зовсім неприхильний для Сербії. Посли думи остерігають Сербію перед нерозважними починами а також дневникарство накликую до отверезеня.

Мимо всего того Сербія очивидно не перестає думати про війну, а на се вказує заборона вивозу паші і хліба за границю, хоч сего року там дуже добрий урожай. Так само перевіз всяких припасів і воєнних засобів з Білгороду до Крагуєвича, і укріпленя сего міста вказує на те, що Сербія числить ся з обсадою Білгорода австрійскими війсками, а в Крагуєвичу бажає утворити для себе оборонний воєнний табор. Перше покликане около 100.000 вже змобілізовано, а на основі військової конвенції заключеної між Сербією і Черногорією обчислюють, що обі держави моглиб виставити до 230.000 війська. Очвидно не можливо се зараз зробити, бо надужитя і

Памяти Володимира Шашкевича.

(З нагоди перересеня єго мощий до родинної гробниці).

«Не чужого ми бажаєм,
А свого то права:
Де полягла, там воскресне
Наша руска слава!»

Я познакомив ся з Володимиром Шашкевичом в осені 1865 р., прибувши до Львова на університетські науки. Перше огнище рідного слова, яке він заложив разом з Федором Заревичом (Вечерниця), вже було погасло, а також літературно-науковий місячник «Мета», що під редакцією Кс. Климковича переняла задачу Вечерниць, переміняла ся в політичний двотижневник, а розвиткови нашого письменства мала тепер служити видавана К. Горбалем «Нива». Зайшовши в редакцію «Ниви», застав я крім самого редактора гурток людей: Климковича, Льонгина Лукашевича, Заревича і Шашкевича. Перша Громада, яку они заснували під проводом Володимира Качали, була вже розбита, а вся молодіж, що жила народним житям, почала тепер громадити ся около «Мети» і «Ниви». Само про себе, серця молодих академиків линули до Шашкевича, на котрого спадало

сяєво Маркіяна. Та не тільки батьківські заслуги та батьківска слава видвигнули Володимира Шашкевича на передове місце посеред молодих труженників, але й власна єго праця і єго поетичний талант, унаслідований по Маркіяні.

Як безсмертний Маркіян розпочав із своїми товаришами снувати золоту пряжу рідного нашого слова і «Русалкою Дністровою» положив почин до наших народних відродін, так єго син з Заревичом і иншими товаришами у «Вечерницях» навязав важкими невзгодинами і супротивними змаганьями перервані пасма сеї золотої пряжі і підняв наново понеханий і забутий народний прапор. І він черпав з тої самої криниці живої і цілющої води, з якої виринула Маркіянова ідея плеканя своєї рідної питомої словесности. Ще учеником бувши попав він на Маркіянові твори, а Котляревского Енеїда, Квітчина Маруся і Шевченків Кобзар розкрили перед ним той широкий світ — Україну, що натхнула єго батька до віщих творів. А ті ідеї, які найшов Володимир Шашкевич в сих безсмертних творах, утвердив і розжарив в єго серцю живим словом Володимир Бернатович (Бесарабець), що в 1861 році з України загостив до Львова і навязав живі взаємини Галичини з Україною, які з того

часу ставали що раз тіснійшими. Оєя ідея одноцілости українсько-русского народу, отсе змагане до розвитку нашого українсько-русского письменства на народних основах, що одушевляли Маркіяна Шашкевича в єго літературній творчости, проявили ся також в творах Маркіянового сива. Але як Маркіян вже в молодих літах носив зарід недуги, що дуже рано скосила єго бідолашне житє, такі над Володимиром повисла вже з малку лиха доля, що вкривала єго чорною хмарою. Змалку вже прийшло ся єму бороти ся з долею, а ся боротьба не дала розвинути ся єго талантови, хоч він переняв ся високими національними ідеями і виявляв ясну ниціональну свідомість.

Після перших літературних починів у Вечерницях і инших літературних виданях, які зовсім не запевнювали прожитку Шашкевичови, після нової проби з Русалкою, і «Зорею» в «Просьвітї», він був приневолений довершити свої правничі науки і оглянути ся за кусником насущного хліба. З судової практики переніс ся він до скарбової і в 1873 році опинив ся в повітовій дирекції скарбу в Тернополі кондепїстом, де ми знов зустрінули ся разом. Одначе тоді вже було здоровле єго вельми підкошене, ди-

розлад, які вкрали ся до сербської армії, як се виявив полковник Машин, кидають вельми яскраве світло на лихий стан армії. До весни могла би Сербія виставити около 180.000 готового до бою війська.

Сим в о в н н и м д у х о м перенята військова старшина а король Петро дістає листи з погрозами, що наколиб вагав ся Австрії виповісти війну, тоді жде его така сама доля, яка довела ся его попередники. Письмо се кінчить ся словами: «Геть з Караджорджевичами з Сербії, а тоді буде спокій в краю!» Се письмо було розкинене в численних примірниках поміж селянами. Отсе стає певним доказом, що положенє короля і династії его вельми непевне, а офіцери напірають ся до війни, бо, як висловлюють ся в однім листі, що не будуть на своїм чолі терпіти трусливця.

Міністер за гр. справ Ізвольський має напевно піти у відставку. Не тільки царський двір і правительственні круги, але й російська суспільність переконані про конечність такої зміни. Его місце мав би заняти Вітте, котрий виявив велику справність в мирових переговорах з Японією. Крім того називають також Чарикова можливим наслідником Извольського, одначе его панславистичні забаги не конче надають ся в сій хвилі для такого становища.

В Туреччині що раз більше починають виступати проти великого везира Кіяміля-паши, званого приятеля Англії, бо тепер впевнилася ся Туреччина, що найнебезпечнішу поруку єї незалежності і ненарушимости дає їй таки тридержавний союз.

З Болгарією навязує Туреччина прями переговори, о чім повідомлено хавиця томила его страшно, а з тою немочию занепадав і его талант і его літературна творчість. Перенесене в лагідніше підсонє до Коломиї давало якусь надію на пільгу, одначе звіттам кинено его до Тарнова, де серед чужої ему суспільности почав проявляти якийсь умовий розстрій, що виразно пробивав ся в листі звіттам писаним до мене. Тай недуга дійшла до такого розвитку, що приневолений був перейти в стан супочинку, а переселивши ся до Львова закінчив тут в недостатку своє бідолашне житє 16. н. ст. лютого 1883 р.

Невеличка спадщина літературна, пошлена покійником не дала нам вправді багато самостійного, не виявила широкого світогляду, одначе в его змаганях, в его творах проявляє ся віра в здоровий змісл народний, що колись спізнає ті животворні ідеї, горяча любов до свого народу і глибока віра в его будучину, яка віє з програмового неначе висказу наведеної в горі строфки его стихотвору. А коли деякі его товариші на народнім шляху похитнулись подібно, як деякі товариші Маркіянові, Володимир Шашкевич остав до смерти вірним ідеї свого батька, ідеї народній українсько-руській. І в тім его заслуга, що доложив при своїй немочи також кілька целогок до сих підвалин, на яких нині розвиває ся наше народне житє.

Тим то при нинішних переносинах его моцний, котрі до суду вічного спічнуть разом з моцями батька, як дух его еднав ся все з Маркіяновим духом, помянїм его незлим, тихим словом.

Олександр Барвіньский.

урядово болгарске правительство. Окрім справи східних залізниць будуть полагоджені також і деякі церковні і культурні питання, які відносять ся до македонсько-болгарского населеня.

Промова г-ра К. Левицького

виголошена в бюджетовій дебаті галицького сейму дня 26. жовтня 1908.

Високий Сейме! Парламентарним звичаєм дійшли ми до того, що при бюджетовій дебаті говоримо не лише про справу самого бюджету кравього, чи державного, але в значній часті а часом і переважно також про справи політичні. Можна ту річ трактувати з якого боку хто хоче та дебатувати, чи се відповідне, чи менше відповідне, але не можна їй відмовити рачії, бо коли в парламенті, чи в сеймі стоять заступники народа, який поносить найбільші жертви в інтересі держави чи краю, то они мають також і право занимаги ся в консеквенції і сим, як держава, чи край орудує там найвищим добром суспільним, які напрями вказує, а при тій нагоді поставити жаданя в інтересі народу та критикувати адміністрацію держави зглядно краю.

Проминаючий рік зазначив ся безперечно невідрадними фактами так в нашім житю політичнім, як також і в економічнім. Не буду про них близше говорити, бо они звісні. Їм завдячує ся отсей прикий тон нашої дебати бюджетової, що розпочала ся перед двома днями, та ілюструє фактичне положенє нашого краю. В поважнім тоні сеї дебати виступили на верх дві сторони, які характеризують цілу бюджетову дебат: одна в напрямі санації кравьих фінансів, а друга в напрямі санації міжнародних відносин в нашім краю. То виступили дві рани, які болять нашу суспільність, то муж треба їх більше отворити, щоб можна було вказати на спосіб, як їх вилічити, аби дійти до ліпшої будучности. Тому то я порушу і обі справи і справу натури фінансової і справу натури політичної.

Бюджетова дебата, як я вже зазначив, проявляє ся в напрямі конечної санації кравьих фінансів. Потреба сеї санації виступила минулого року в віденськім парламенти. Се замітна річ, що коли зібрав ся перший раз новий парламент загального голосованя, то заступники всіх народів монархії згодили ся на те, що всі краї монархії потребуєть санації фінансів. І ось вже перше нагляче внесене народного парламенту візнало правительство, щоби оно зі свого боку конечно перевело ту санацію кравьих фінансів. І тоді сторонництва опозиційні заняли становище до сеї справи та заявили: «Добре, дамо краям, що они потребують зі скарбу державного, але жадаетмо іunctim між виборчою реформою до кравьих сойма і санацією кравьих фінансів».

Чомже так сказали ті поступові посли? Бо они говорили так: „Ми приходимо до того парламенту загального голосованя і диспонуємо тим грошем, що має іти для держави; колиж ми даємо той грїш кравьим фондам, то най орудують ним також сейми загального голосованя».

Також і ми, заступники руского народа приступили в засаді до того внесеня, узнаючи потребу санації кравьих фінансів. Дехто з наших сторонників докоряв нам, що ми шануємо край, та хочемо санації его фінансів, хоч тут в сеймі не маємо впливу на хід справ та на адміністрованє тими фінансами. Але тут взяв у нас верх економічний інтерес на-

шого народа, бо ми бачимо, як его придали різні податки й додатки, так що він не в силі видержати більше тягарів. І як раз з огляду на полекшенє тих тягарів приступили ми до справи санації кравьих фінансів та були за тим, аби держава приступила до уздоровленя фінансових відносин по всіх краях а особливо в Галичині.

Відтак, мої панове, відбула ся в міністерстві скарбу анкета в справі санації фінансів, на якій виступили головно два напрями. Оден напрям, заступлений Чехами, був за тим, щоби держава приняла всі видатки, або бодай значну часть видатків на шкільництво на свій рахунок і то з тим мотивованєм, що шкільництво є річ загально потрібна і лежить не лише в інтересі цілої держави, бо се справа загальна, тож держана повинна причинити ся до того ультурного монументу та мати свій голос в тій справі.

З другого боку піднесено справу реформи адміністрації держави й краю. Сказано, що коли мають бути уладжені також відносини одних властей до других після засади: І сеї справи не порішено остаточно, бо коли переажна часть делегатів станула на становищі практичнім, аби присилувати правительство, щоби оно переняло шкільництво на свій видаток, то менша часть делегатів, а між ними й делегат того краю, станули на засаді абстракційній, що треба справи уложити з гори через поділ фінансового права держави й краю. Се стоїть однак на далекій і то дуже далекій дорозі.

Тимчасом цілу справу полагодив міністер скарбу, висказуючи оттакі тверді слова: Панове, говорити з того або й иншого боку дуже гарно. Ваші промови дуже визначні, але (пос. Стояловский кличе «нічого не дам!» — сьміх), але більше нічого дати не можу, як тільки підвизжку від горівки. Та і на тім стануло. І так частуємо ся горівкою на всі боки.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Іларіона; римо-кат.: Губерта. — В середу: руско-кат.: Глікерії; римо-кат.: Кароля Бором.

— Ювілей 60-літнього св'ященства Св. Отця Пія X. обходжено в неділю в катедр. храмі св. Юра архієрейским богослуженєм, котре відслужив С. Е. Митрополит Шептицький з крилошанами кашітули при великім здвизі народа. На богослуженю явили ся представники властей С. Е. Намісник з урядниками намісництва, Рада шк. кр. з президентом Дембовским, президент вис. кр. суду Тхоржвіцький і т. п. При кінци богослуженя виголосив С. Е. Митрополит одушевлену проповідь, в котрій вказав на зєдиненє всіх християн в одну паству, в однім пастирем яко високу ціль змагань католи. Церкви витичену божеественним Спасителем, сих змагань, які ревно попирає і теперішній вселенський Архієрей Пій X. Многолітствієм в честь високодостойного ювілята закінчило се торжественне богослуженє. В тих днях наші Преосв. Владики удають ся в породож до Риму, щоби зложити іменем руского народу особисто бажавя Св. Отцю і заяву преданности і вірности.

— Збори тов-а «Учительська Громада» відбули ся вчєра в салі „Нар. Дому“ при участі 130 членів. Наради відкрив пос. Романчук промовою, в якій згадав про цілий ряд покійних знаменитих педагогів: Целевича, Гладивича, Вахнянина і др. Головою виділу

вибрано проф. Мих. Грушівського, а заступником проф. Гімя. Андрія Алиськевича. Збори продовжалися через ранок і ціле пополудне, причім порушено багато актуальних справ. Заповіджені наукові реферати з причини спізненої пори відпали. В члени тов-а вписалося 296 осіб, а се число свідчить найкраще, як наша суспільність відчувала потребу подібного товариства. Всі вступні роботи перевів комітет зложений з п'яти; найбільше праці в переведенні організації вложив проф. Юліян Стефанович.

— Цісарське свято в Лукавці на Буковині. Дня 27. жовтня с. р. відбуло ся в Лукавці над Серетом (на Буковині) відкрите ювілейного пам'ятника нашого цісаря. Головна заслуга, що сей величавий пам'ятник поставила громада, належить ся місцевому парохови о Стефанови Маланчукови, а допомагали ему до сего діла місцевий надучитель Сидір Годованський і громадський начальник Іпатій. Свято випало як найкраще. На торжество були запрошені рускі послы, в котрих явили ся Пігуляк і Спинуд. Яко заступник правительства прибыв на се свято управитель староства у Вижиці п. Єх. По богослуженю в церкві удали ся всі гості на місце, де стояв пам'ятник монарха. Місце було украшене хоругвами, ялицями і вінками із цвітів. Тут в дивавили всі три священники молебень потім виголосили урочисті промови місцевий: учитель в імени своїх одновірців евангеликів а місцевий рабін в імени жидів. Відтак промовив по руски управитель староства п. Єх дуже гарно, розясняючи зібраним значіне того свята. Коли бесідник підчас своєї промови показав рукою на високо стоячий пам'ятник, тоді спала з него заслона і показав ся численно зібраному народови прегарний бюст нашого монарха. В тій хвили залунали із тисячій уст грімкі „слава“ і вистріли із моздрів, а хор богословів, а по нїм зібрана шкільна молодіж зі своїм надучителем Сидіром Годованським відсївали по руски гимн народний. Наконєць промовив до зібраного народу посол Пігуляк, наводячи всі ті добродійства, які отримав наш нарід від нашого монарха за час єго шістьдесятилітнього мудрого правління. Він згадав між иншим, як то наш цісар ще молодецький, маючи бо ще лиш 18 літ житя, вступив на престол в такий час, коли бідний хліборобський нарід бідував гірко під гнетом дідичів та проживав в нужді і темноті, та за час єго правління поступила просвіта народна скорим кроком наперед, народи стали вільними горожанами, дістаючи з часом чим раз то більші права, от як н. пр. загальне право голосованя на послів до ради державної, закон громадський ітд. На кінци

своєї бесіди завізвав бесідник присутних до оклику „многая літа“. З відкритими головами повторили зібрані ці слова і величаве свято закінчило ся.

— Лож „Землі і Волі“. Дістаємо до поміщення: Про нісенітниці „органу української соціал-демократії“ подам більше в грудневім числі „Ниви“. На тім місци (в „Руслані“) повзело собі звернути увагу на дві ложі „Землі і Волі“. В ч. 42—3 говорять ся, що папа має 11.000 комнат. Baedeker в дуже совісно опрацьованій книзі про Рим (виданій в році 1907 в Липську, 14. виданє, ст. 354) пише про се так: „Die Zahl der Säle, Kapellen u. Zimmer mag gegen 1000 betragen; die oft wiederholte Angabe, es seien 11.000, ist eine Fabel“. В тім самім числі повторяє „Земля і Воля“ клевету якоїсь польської соціалістичної шмати з Перемишля, що оден священник в Долішній Австрії зістав засуджений на два місяці строкої в'язниці і 500 К гривни за побите любовниці. На то заявляє „Gazeta kościelna“ (Nr. 43, ст. 513—4), що на підставі автентичних інформацій показало ся, що дотичний парох казав викинути за двері влізливу бабу, яка домагала ся підписаня квіту, хотяй походила з иншої парохії. Суд засудив пароха на 10 К кари. Ціла романтична справа в пустою видумкою пустих соціалістичних мозків. Таку клевету кинули соціалісти на кс. Врублевського, за що стануть перед судовими кратами і оточать ся авреолою жертв буржуазийного і клерикального насильства. Нещасні! — *О. Волянський.*

— 3 „Львівського Бояна“. На загальних зборах, які відбули ся в суботу дня 31. жовтня, вибрано отсей виділ: проф. др. К. Студинський, голова; Й. Доманик, заст. голови; М. Волошин, дїрїгент; В. Безкоровайний, заст. дїрїгента; Г. Ясеничка, дїрїгентка; виділові: Б. Вахнянин, Й. Дембицкий і Р. Федусевич; заст. виділових С. Левицка, В. Козак і контр. комісія П. Берест, І. Біликовський, Е. Кордасевич.

— Зїзд ширшого Народного Комітету відбуває ся нині в понеділок в комнатах „Рускої Бесіди“. На днєвнім порядку: „Огляд політичної ситуації в краю і державі“. Народи почали ся о год. 9. рано. Вступ мають тільки члени ширшого Комітету і послы сторонництва.

— В справі охорони емігрантів. У львівській торговельній палаті відбула ся дня 25. жовтня анкета для обговореня правительственного проєкту закона про охорону емігрантів, надісланого торговельним палатам до заопіюваня. Тому що найбільше інтересованими в еміграційнім питаню краями є Галичина і Буковина, львівська торговельна па-

лата скликала анкету, щоби предложити правительству одноцільну опінію про новий проєкт закона. В анкеті взяли участь: член черновецької палати, п. Гольдлюст, і секретар тої палати др. Вігліцкий, делегат буковинського краєвого виділу п. Гостюк, делегат галицького краєвого виділу, др. Паэдро, редактор Околович і делегат брідської палати др. Ріттель. Реферував репрезентант краківської палати, др. Беніс. В оживленій дискусії, яка вивязала ся над тою справою, обговорено та усталено постуляти, що мають на цілі особлившу охорону емігрантів з Галичини і Буковини, при вербованю в подорожи і по прибутю на місце призначеня. Обговорено подрїбно континентальну і заморську еміграцію та охоронні способи против визиску переселенців агентами і заграничними роботодавцямж. На підставі вислїду нарад анкети видадуть обі палати однудушну опінію до правительства.

— За сто карбованців. „Тифл. Л.“ оповідає про страшне душогубство на Кавказі. В селі Чайкенді, в тамошного селянина Соломона Кзоганця, коли він спав, украдено з кишені 100 карб. Довго шукав він злодія і на сам кінець подумав на свою братову Варнауш, але вона рішучо сказала, що грошей тих не брала. Тоді на хатній раді порішено, щоб там не було, а заплатити Соломону тих 100 карб.; як теж знайде ся злодій, то ему голову відрубати. І от уже й забули були про сю крадіж. Коли отсе недавно приходить у крамничку до тамошного крамаря мале дівча і за ріжний дрібний крам дає, щоб розміняти 100 карб. і жде. Зараз стало про се відомо на селі. Збігли ся люди. Прийшов і Соломон Кзоганц. Дівча сказало, що то Варнауш післала її міняти гроші. Варнауш признала ся, що она взяла в Соломона сі гроші щоб він їх часом не пропив. Она благала змилюватись над нею, та Соломон і слухати не хотів. Він почав колоти її ножом, а потім і відрубав їй голову. Відрубавши голову, Соломон ходив з нею по селі, показував людям, вихваляючи ся, що вбив злодія і сим виконав постанову родинної ради.

Оповідки.

— Програма концерту „Львівського Бояна“ який відбуде ся в четвер дня 5. листопада 1908 о годині 7. вечером в салі „Народного дому“ у Львові, є отся: 1. Лисенко-Шевченко „За сонцем хмаронька“ відспіває хор мішаний „Львів. Бояна“ (a capella) — дїрїгент п. М. Волошин. 2. а) Fl. Blumentfeld „Le Soir“, б) E. Poldini — Edude de Concert солю фортепіанове, відограс консерваторист п. Тарас Шухевич. 3. Bruch: „Гарна Елен“ баллада Geibla, на соля, хор мішаний і оркестру, відспіває.

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 184.

Із. Воробкевич у Києві.

(З дневника Григ. Воробкевича).

(Дальше).

Друга просьба, добути духовно-музичні твори Львова, Бортнянського, Турчанінова і и. для о. Воробкевича також легка до виконаня. Але Славянському комітетови треба буде в тій справі вїйти в переписку з ріжними видавцями. Придв. капеля продає нині тільки твори Бортнянського і то за дорогу ціну. Она певно децо снуєтить для Слав. комітета, хоч стілько, як усім иншим продавцям своїх видань. Г. Стелловський закупив недавно на власність всі дух. муз. твори Львова. В Муз. Магазині Мейкова (на Кузнецкім мості) можна найти всі инші твори: Турчанінова, Архангельського і и. Гроший треба на се немало.

Що до „Історії церковнаго пїнія въ Россіи“ можу повторити перед Вами російську пословицю про шевця без чобіт. Перше виданє зовсім розійшлось. Тепер гадаю взяти ся до другого виданя. Тоді, прошу вірити, пі-

шло певно один примірник о. Воробкевичеві“.

Попов переслав копію сего листу Воробкевичеві, а від себе додав, що 29. вересня (1874) буде засіданє Славянського комітета, «а т гда я передамъ большему числу лицъ Ваши желанія, а такъ же попрошу русскихъ книгъ для Буковини“.

Що Слав. благотв. комітет справді не жалував „русскихъ книгъ“ для Буковини, хоч Воробкевич ледви чи був коли при тім посередником, о тім свідчать і доси бібліотека Народного Дому в Чернівцях...

Також учитель гімназії в Лубнах, Лазар Павлович Долинка, хоч не знав Воробкевича, зачув, видко, про него і просив (німецьким листом з 1. жовтня 1874) таке:

„В світі учительським тутешної гімназії поставовлено, назкомити нашу гімн. молодіж зі славянською музикою, а особливо з музикою галицьких і буковинських Русинів. А що Вас знають і цінять, як поета і композитора, то я позволяю собі, просити Вас, щоб Ви нам прислали „народні напїви“, дуети, квартети і коломийки разом з текстом. Належитість відішлемо з подякою, а зі свого боку ми готові Вам також послужити“.

Свої вражїня з Києва описав Із. В. у довшій поезії п. в. Київ, досить слабій з поетичного боку, та цікавій, як документ сих вражїнь.

Вона надрукована у „Буковинськїм рускїм календарі“ на р. 1875 (сам календар вийшов 1874 р.). Початок поеми такий:

Тричи щаслив я, щом Київ славний,
золотовратий город видав,
бо ісповнилось давне желанє,
котре у грудях довго-м плекав.

Плекав єм гадку, град той видати,
бо ще з дитинства мов милі сні,
неньки старої чрез жизнь снувались
про Київ славні, чудні казки.

Потім довго описує І. В. Київ віршами і кінчать свою поему такою відозвою:

Працай ти, Руси свїтлий Сїоне,
ти князїв руских величний град,
Київе славний! Процвітій віров,
бо тебе Бог сам у земний сад
своєю рукою, своєю святою
мов чудний, райський цвїт посадив...

Стій нам на стражи, столице давна,
великолїпна і повна дав,
і розвивай ся красов, богацтвом,
ворог тебе вже ой не діткне,
бо Владимира хрест-меч двусічний
в ночи і днину тя стереже!

хор мішаний „Льв. Бояна“ з оркестрою 15 п. п. (соля: сопран п. О. Вахнянинівна, барітон п. П. Берест), дірігент п. М. Волошин. 4. Вуга „Eisenhut“ відспіває хор мужеский „Льв. Бояна“ і „Бандуриста“ (á capella) дірігент п. В. Безкоровайний. 5. а) Лисенко-Шевченко „Мині однаково“; б) Rubinstein: 1) „Азра“, 2) „Блистить роса“; в) Ponchielli „арія“ з опери „Giosonda“, соля барітонові відспіває п. І. Шиманський, барітоніст опери варшавської; акомпанямент обняв п. Тарас Шухевич. 6. Grieg „Пізнане краю“ хор мужеский „Льв. Бояна“ і „Бандуриста“ з оркестрою 15 п. п. дірігент п. В. Безкоровайний. 7. Н. Вахнянин „Купальний коровід“ з опери „Купало“ на соля, хори мішані, мужескі і оркестру: а) Andantino: дуєт на сопран і альт; б) Marcia moderato: хори мужескі і жіночі; в) Allegro: оркестра; г) Allegro ma non troppo: хор мішаний, дірігент п. М. Волошин. — Ціни місць: крісло 1-рядне 3 К, крісло 2-рядне 2 К, крісло 3-рядне 1-50 К, партер 80 с, галерія 50 с, для пш. учеників і військових 30 с. Чистий дохід на добродійні ціли. Білети продає квігарня Шевченка у Львові, а від г. 4. попол. в дни концерту при касі.

— Галицький сойм має бути в середу відроченій а не замкнений.

— Іменованя. Міністер скарбу іменовував старшими завідателями податковими в окрузі кр. дирекції скарбу в Галичині отсех податкових завідателів: Ант. Клімчика, Мат. Липовського, Меч. Глібовицького, Ант. Гілевича, Фр. Волянського, Жигм. Ваха, Ів. Рудого, Ів. Кача, Андр. Сороковського, Вільг. Махницького, Марк. Краєвського, Бол. Філярського і Корн. Мазуркевича.

Посмертні оповістки.

— Фалина з Медведских Огоновска, вдова по професорови університету бл. п. Омеляні Огоновскім, упокоїла ся на удар серця в суботу дня 31. жовтня о год. 12. в ночи. Покійна перенесла протягом останних літ кілька тяжких ударів: стратила мужа і дві дочки в повнім розцвіті літ. Покійна осиротила сина радника судового в Перемишлі, дочку учительку у Львові, і родини д-ра Кость Левицького і д-ра Павенцького. Похорони відбудуть ся вівторник дня 3. с. м. по полудни о 3. год. з дому при ул. Підвале ч. 9. Нема сумніву, що на похорони явить ся вся руска громада, щоби почитати жінку одного з найліпших синів рускої землі. Вічна їй пам'ять!

Кость Бурилло.

Письмо з дороги.

Бремергафен-Новий-Йорк 28. VIII. 1907. на палубі „Main-y“.

Отвиріаю очі, розглядаюсь довкола, та не можу прийти до свідомо, де властиво нахожду ся. До моїх уший долітає притлумлений міровий звук, гейби підземний говір мітичних великанів, що клясичним дняльгоом відповідають собі.

Так... так... вже знаю, се моя каюта, а се відгомін корабельних шруб, що порушають пароплавом. Збираюсь чим скорійше. Одягнувши ся йду через пусті німі іще коритари та вихожу на поміст. На палубі працюють моряки, стягають ливни, чистять підлогу, укладають крісла. Сонця ще нема. Проходжу ся по палубі. Давна річ, — після могого годинника, сонце повинно вже бути на небі та світити і золотом котитись по морі. Але як то дуже скоро забуваєть ся, чого учить ся в школі. Так... пригадую собі, мусить бути ріжниця в часі, бо коли зі сходу їдеть ся на захід, зискуєть ся на часі, а коли із заходу то схід тратить ся на часі. Та ддятого то змилив мене наш середно-європейський час.

Гляну на море. Довкола обведене воно матово-білявою мракою, а таке гладке, як зеркало, а спокійне, мовби ніколи не порушало флями. Лишень у тому місци, де пароплав перетинає його верхню, творять ся білі, шипучі філі та віддаляючи ся, бачить ся, мовби що тільки виполерувані мраморні плити. Поволи із темно-гранатової барви переміняеть ся море в синьо-зелену, від сходу щораз більше лискучу, перлисту, опалеву, рожеву. Щораз більше ясного світла ліеть ся на море, а небозвід починає світити полученими мідьонами прясних, золотистих ламп.

Се сонце сходить на морі, та їде по ньому добре, тепле, в золотистій короні, як цар.

Жалійте люди, що спите в каютах, та не хочете бачити того чуда, жалійте, що не доглянете поза тим сходом Того, хто сеї ночи щасливо провів нас морем.

Жалійте, що не запишете собі сього у серцю на все.

Се сонце сходить! Поволі, мов би із великою повагою вбирають ся опалено-рожеві філі в пурпуреву красну одіж, та живою кровю розливають ся по зеркалі моря. А сонце з хороводом мільоновим пренайяснійших блисків ступає на небо, та пальцями свогого промінія доторкаєть ся пурпури, що море на привіт йому розстелило.

Від серця рветь ся молитва: благословене будь імя Твоє Господи, благословенне будь на землі і на морі, благословенне будь устами богатих і бідних, благословенне будь і моїми нищими устами. Най діеть ся воля Твоя і тут на морі і там у моїй неволеній Україні, де неповинна кров ллеть ся. Если мій голос відкинеш, Господи, то прийми плач, яко приношене тих невинних дітей — сиротин, що тим морем шливуть на чужину, як скиталця, та дай нам хліба насущного. Гріх наш прости нам для превеликого милосердия Твого та спаси нас і дай свободну Україну, Боже!... наш Боже!...

Та в такий час у дійсности хочеть ся молити серце довго, без кінця хоче, Богови, перед тим найяснійшим сонцем раннім висказати усї свої печалі і страданя.

І пригадую собі, що як раз у той день мої уродини, у тій хвилі сходу сонця починаю нове житє, на новій, незнаній мені дорозі. Се моїх уродин епомини на палубі.

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 2. листопада.

Лондон. Сербский міністер загр. справ Мильованович виїхав до Парижа.

Прага. Вчерашний день минув без демонстрацій, яких побоювано ся.

Тегеран. Кружляє чутка, що тебриский енджуменґоголосив независимість округа Асербейджану під протекторатом Туреччини.

Сольгород. Сойм замкнено в суботу.

Чернівці. В суботу замкнено соймову сесию.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарських, збіга і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшндовань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили по 10 пр.

Банк красивий у Львові і в Чернівцях, Каса опадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлі приймають поліси „Дністра“ при удільованю позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краївськім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находить ся в кождім місті і в многих селах; там, де вще не робить ниший агент „Дністра“, можуть письменні седяни старати ся о удільеня агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1.003.364—
„ резерви премій	„ 613.720—
„ спец. на звороти	„ 50.939—
„ на ріжницю курсів	„ 3.437—
„ резерви спеціальної	„ 35.000—
„ емерит. урядників	„ 218.364—
инші фонди заосмотреня	„ 40.000—
Разом сума	К 1.964.824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Рашева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:25	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Рашева	—	—	8:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

До Америки і Канади перевозить найскорше
ЛІНІЯ КУНАРД

Головне заступство на Галичину **Львів, ул. Городецька 99.**

Пояснень уділяє даром. (2—14)

